

VTH Ambitiedocument

Gemeente Raalte

Oktober 2021

Gemeente Raalte

Inhoudsopgave

Voorwoord/bestuurssamenvatting	3	Hoofdstuk 5	13
Hoofdstuk 1	4	Implementatie en financiën	13
Inleiding en beeldvorming	4	Uitvoeringsstrategie korte termijn (t/m 2024)	13
Aanleiding en doel VTH ambitiedocument	4	Uitvoeringsstrategie lange termijn	13
Rolverdeling raad en college	4	Kostenraming en dekking	13
Wettelijk kader	4	Bijlagen	14
Samenhang met sectoraal beleid	4	Bijlage 1	15
Proces en beeldvorming	5	Samenvatting gevoerde gesprekken	15
Opbrengst consultatieronde	5	College van B&W	15
Enkele getallen	5	De gemeenteraad	15
Hoofdstuk 2	6	Gemeente Intern	15
Huidige VTH inzet	6	Maatschappelijke organisaties	16
Bouw/ruimtelijke ordening en brandveiligheid	6	Bijlage 2	17
Wat doen we niet en risico's.	6	Enkele getallen	17
Algemene Plaatselijke Verordening	6	Bijlage 3	18
Wat doen we niet en risico's.	7	Toelichting op ontwikkelingen	18
Openbare ruimte	7	Implementatie Omgevingswet	18
Wat doen we niet en risico's.	7	Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)	18
Hoofdstuk 3	8	Maatschappelijke ontwikkelingen en tendensen	18
Ontwikkelingen	8	Ondermijning, punt van extra zorg	19
Algemene ontwikkelingen en tendensen	8	Bijlage 4	20
Introductie risicosturing naast samenlevingssturing	8	Beschrijving en kostenraming van de 3 scenario's	20
Hoofdstuk 4	10	Scenario 1:	20
Raalter ambitie en sturing	10	Scenario 2	20
Ad 1. Beleidsdoelen:	10	Scenario 3	21
Ad 2: Ambitie gemeenteraad	10	Juridische inzet	21
Ad 3: Onze manier van werken	12		

Voorwoord/bestuurssamenvatting

Wonen, werken en leven in de gemeente Raalte kenmerkt zich mede door de aanwezigheid van grote ambities. Op de schaal en maat van een plattelandsgemeente met 38.000 inwoners zien wij ondernemers die mooie producten en diensten leveren, waar inwoners zich tevreden voelen en graag een steentje bijdragen aan het leefbaar houden en maken van de leefomgeving. Er is zorg voor elkaar en onze omgeving. In de Omgevingsvisie 'Gemeente Raalte, Horizon 2040', worden deze ambities omarmd en zijn de grote lijnen uitgezet voor wat belangrijk is voor de gemeente Raalte en wat ons gezamenlijk bindt.

De inhoudelijke ambities zijn nauw verbonden met het stellen van regels. Soms moet dat omdat het een wettelijke plicht is, soms stellen wij zelf nadere regels, om hetgeen wij zelf waardevol vinden te beschermen. Hierbij horen de werkzaamheden op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH taken) in het fysieke domein.

Op het gebied van deze VTH taken wil de gemeente Raalte stappen zetten om tot een doorontwikkeling en herijking van bestaand beleid te komen. Er is behoefte aan vernieuwd lokaal VTH beleid dat past bij onze manier van besturen en werken. Waar gaan wij de komende jaren op in zetten, waar wordt het zwaartepunt gelegd, wat vinden wij in de gemeente Raalte echt belangrijk en waaraan besteden wij dan ook minder of geen aandacht?

In dit VTH ambitiedocument gaan wij hier nader op in. Hoe stellen wij onze prioriteiten en welke zijn deze?

Als gemeente Raalte introduceren wij de risicosturing voor onze VTH taken. Onze inzet is primair gericht op het borgen van de veiligheid binnen dit brede taakveld. Wij willen onze ambitie verder vorm geven door in te zetten op 6 sporen, te weten:

1. De inzet op veiligheid krijgt prioriteit, op basis van risicosturing
2. Meer aandacht voor thema's als duurzaamheid en groene inpassingen
3. Samenlevingssturing op signaalbasis en met een jaarlijkse thematische focus
4. Inzet op communicatie voor bewustwording en preventie
5. Het inzetten op preventie, via het sectorale beleid
6. Het herschikken van taken en inzetten op procesoptimalisatie

Met de ambities die door de raad zijn gesteld wordt door het college invulling gegeven aan het VTH uitvoeringsbeleid en de daarop te enten jaarlijkse VTH uitvoeringsplannen.

Hoofdstuk 1

Inleiding en beeldvorming

In deze inleiding volgt een korte beschrijving van de context ten aanzien van het VTH beleid.

Aanleiding en doel VTH ambitiedocument

De gemeente heeft een wettelijke plicht om een beleidsplan op te stellen voor de uitvoering van taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, dit noemen wij het VTH uitvoeringsbeleid. Daarnaast constateren wij dat het huidige beleid zeer verouderd is en niet meer passend is bij de huidige omstandigheden. De gemeente Raalte werkt aan het ontwikkelen van nieuw VTH beleid. Voor het maken van een beleidsplan is draagvlak belangrijk. In Raalte zetten wij hierop in door het betrekken van belanghebbenden. Het maken van visies, ontwikkelen van beleid en het voorbereiden en uitvoeren van projecten doen wij samen met de samenleving. Met het betrekken van de gemeenteraad, aan de voorkant van het proces, wordt tevens invulling gegeven aan de bestuurlijke betrokkenheid en kan de inbreng van de raad worden vastgelegd. Intern hebben we ingezet op een projectmatige aanpak, waarbij door de betrokken disciplines de inbreng is geleverd. Met externe ondersteuning is de risicoanalyse-tool opgesteld.

Rolverdeling raad en college

De rol en de positie van de gemeenteraad zijn mede bepaald op grond van artikel 7.2 Besluit omgevingsrecht, waarbij is vastgelegd dat de bevoegdheid voor het vaststellen van het VTH uitvoeringsbeleid bij het college ligt. Dit uitvoeringsbeleid moet in onze visie echter

gebaseerd zijn op de richting en kaders die de gemeenteraad vaststelt in dit VTH Ambitiedocument.

Wettelijk kader

De wetgever maakt een onderscheid tussen de VTH taken die in regionaal verband moeten worden opgepakt en de VTH taken die iedere gemeente voor zich invult (de thuishaken). De regionale taken zijn ondergebracht bij de Omgevingsdienst IJsselland en omvatten de milieutaken. Hiervoor is een uniform VTH uitvoeringsbeleid vastgesteld. Voor de VTH thuishaken dient de gemeente zelf beleid vast te stellen. Binnen de gemeente Raalte betreft dit de modules bouw, brandveiligheid, Algemene Plaatselijke Verordening en Ruimtelijke Ordening (RO). Daarnaast dient rekening gehouden te worden met de kwaliteitsdoelen voor VTH taken, als vastgelegd in de Verordening kwaliteit VTH, vastgesteld door de gemeenteraad op 10 november 2016. Deze verordening is een uitwerking van Wet VTH om regels te stellen voor de kwaliteit van de uitvoering en handhaving van het omgevingsrecht. Naast de wettelijke plicht is er op basis van het inter bestuurslijk toezicht (IBT) een directe aanleiding om beleid vast te stellen (door de provincie Overijssel is dit onderdeel gemarkeerd met een oranje vlag).

Samenhang met sectoraal beleid

Het VTH uitvoeringsbeleid en de ambities die wij hierbij willen bereiken staan niet op zichzelf. Er is altijd een verbinding met het sectorale beleid, waarbij het VTH beleid faciliterend is aan het sectorale beleid. Dat bepaalt in belangrijke mate welke doelen wij willen bereiken en welke middelen hiervoor kunnen worden ingezet. Bij het opstellen van het VTH uitvoeringsbeleid dient dan ook rekening gehouden te worden met sectoraal beleid (bijv. evenementenbeleid).

Proces en beeldvorming

De eerste stap in het proces om te komen tot nieuw beleid is het ophalen van wat er leeft en speelt binnen de gemeente Raalte. Hiervoor zijn de nodige online gesprekken gevoerd (eind 2020, begin 2021). Middels deze gesprekken is een goed beeld gevormd voor dit ambitedocument.

Opbrengst consultatieronde

De gesprekken die zijn gevoerd, intern en extern, hebben een beeld opgeleverd dat er behoefte is aan nieuw beleid met heldere uitgangspunten. Het leggen van verbindingen en het onderhouden van een goede communicatie werd door externe partijen belangrijk gevonden, naast het feit dat de samenleving snel verandert en dit ook om de nodige flexibiliteit vraagt. Het borgen van de veiligheid staat hoog in het vaandel, waarbij ook rekening moet worden gehouden met de implementatie van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouw. De gemeentelijke dienstverlening wordt goed gewaardeerd, gepleit wordt om dit te behouden. Intern is aandacht gevraagd voor het in balans brengen van de ambitie en capaciteit, de communicatie en het verbeteren van de rolduidelijkheid. Bijzondere aandacht was er voor de inzet om de coronamaatregelen goed te kunnen uitvoeren en het voeren

van toezicht hierop door o.a. de Boa's.

De samenvattingen van de gevoerde gesprekken kunt u lezen in bijlage 1.

Enkele getallen

Naast de opbrengst van de gesprekken kennen wij ook de meer harde, cijfermatige kant binnen het taakveld VTH. Uit het jaarplan VTH 2021 blijkt dat jaarlijks ruim 700 vergunningaanvragen door de gemeente worden verwerkt. Het zwaartepunt ligt bij bouwen en de Algemene Plaatselijke Verordening/bijzondere wetten (met name de evenementenvergunningen). Daarnaast is een grote inzet nodig op het gebied van het behandelen van aanvragen waarbij sprake is van afwijkingen op het bestemmingsplan. Op basis van deze planning worden hieraan ruim 12.000 uren per jaar besteed. Op dit moment zien wij dat dat er meer bouwaanvragen worden ingediend. Hierop wordt tijdelijk extra capaciteit ingezet.

Op het gebied van toezicht en handhaving zien wij een inzet van 13.600 uur. We zien hierbij een grote inzet op de uren toezicht in de openbare ruimte, bij de afwijkingen van bestemmingsplannen en de milieu toezichtstaken. Aan bouwen en brandveiligheid worden tevens de nodige uren besteed. De inzet van de Boa's richt zich met name op de openbare ruimte.

Opgemerkt dient te worden dat de uren voor de milieutaken zijn ondergebracht bij de Omgevingsdienst IJsselland. De kosten hiervoor komen voor rekening van de gemeente Raalte.

Voor meer getallen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving verwijzen wij u naar bijlage 2.

Hoofdstuk 2

Huidige VTH inzet

Met de beschikbare middelen en de inzet van uren worden de noodzakelijke taken opgepakt en uitgevoerd. Echter niet alles kan worden gedaan. Ook nu worden keuzes gemaakt in wat wij nu wel en niet doen zoals hieronder weergegeven voor de taakvelden bouw/ruimtelijke ordening/brandveiligheid, de VTH-taken op basis van de Raalter Algemene Plaatselijke Verordening in de openbare ruimte. Deze taakvelden komen ook terug in de verschillende modules van de risicoanalyse.

Bouw/ruimtelijke ordening en brandveiligheid

Bij het verlenen van omgevingsvergunningen voor bouwen, gebruik van gronden (ruimtelijke ordening) en brandveiligheid wordt de ruimtelijke toets aan het bestemmingsplan volledig uitgevoerd. De technische toets aan het Bouwbesluit richt zich nu alleen op brandveiligheid en constructieve veiligheid. Wettelijk gezien moet op alle onderdelen getoetst worden. Ook bijvoorbeeld op ventilatievoorzieningen, installaties, afmetingen van trappen, et cetera.

Het toezicht op de omgevingsvergunningen richt zich vooral op de constructieve veiligheid zoals wapeningscontroles en belangrijke constructieve onderdelen. De prioriteit ligt bij grote bouwwerken. Waar mogelijk doen we een eindoplevering controle.

Qua klachten en handhaving ligt de focus op de complexe handhavingzaken waarbij de risico's groot zijn. Andere zaken komen op basis van het piepsysteem binnen.

Wat doen we niet en risico's.

Er is geen tot nauwelijks aandacht voor duurzaamheid, gezondheid en leefbaarheidsaspecten bij zowel vergunningverlening als toezicht. De aandacht voor veiligheid tijdens toezicht bij middel en grote bouwwerken is beperkt. Niet alle klachten en handhavingsverzoeken worden opgepakt. Bij vergunningverlening is een hoge werkvoorraad waardoor regelmatig termijnverlengingen nodig zijn. Er is geen aandacht voor illegaal gebruik en brandveiligheid bij bestaande bouwwerken, terwijl dit volgens de risicoanalyse grote tot zeer grote risico's met zich meebrengt. Ook reclame, inritten en kleine bouwwerken als tuinhuisjes krijgen geen aandacht. De aandacht voor landschappelijke inrichting is beperkt. De inzet op toezicht- en handhavingsprojecten gebeurt niet planmatig.

Algemene Plaatselijke Verordening

Vergunningverlening richt zich bij evenementen vrijwel volledig op de veiligheid en het ruimtelijke aspect. Kap- en uitwegvergunningen worden volledig getoetst. Daar staat tegenover dat andere meldingen/ontheffingen zoals bijvoorbeeld collectes zeer globaal bekeken worden of alleen administratief verwerkt worden.

Het toezicht op evenementen in categorie B (bijvoorbeeld een Sinterklaasintocht) en C (bijvoorbeeld Stoppelhaene) is met name gericht op veiligheid. De andere evenementen komen we eigenlijk niet. Er is wel inzet van de Boa's op evenementen, maar dat zit in de sfeer van openbare orde en vooral ook het zichtbaar aanwezig zijn. Er is geen toezicht op

de inrichtingseisen op basis van de Alcoholwet (voorheen de Drank& Horeca wet). Wel is er beperkt toezicht op de leeftijdscontroles.

Het toezicht op kapvergunningen is marginaal.

Wat doen we niet en risico's.

Er is geen tot nauwelijks aandacht voor duurzaamheid, gezondheid en leefbaarheidsaspecten. Niet alle klachten en handhavingsverzoeken worden opgepakt. Het toezicht op evenementenvergunningen van de lichtste categorie (A) en meldingen van evenementen (buurtbarbecues) vindt niet plaats terwijl daar een groot respectievelijk beperkt risico aan wordt toegekend op basis van de risicoanalyse. Er is geen toezicht op terrasvergunningen en op de inrichtingseisen op basis van de Alcoholwet terwijl ook daar een beperkt dan wel groot risico aan wordt toegekend op basis van de risicoanalyse.

Openbare ruimte

Het toezicht dat door de boa's wordt uitgevoerd in de openbare ruimte richt zich de afgelopen periode vooral op de naleving van de corona maatregelen. De focus lag op de horeca en hangplekken van jongeren. Daarbij kwam zwerfvuil en drugsoverlast (lachgas) ook aan de orde. Parkeertoezicht vond met name in het centrum van Raalte plaats en op basis van meldingen.

Fietsen in het centrum is zeer beperkt meegenomen, evenals de naleving van de venstertijden. Over hondenpoep kwamen wel meldingen binnen maar deze werden alleen opgepakt als er meer speelde dan overlast. In het licht van het stimuleren van het gesprek. Incidentele meldingen over bijvoorbeeld huisvuilcontainers worden incidenteel nagelopen.

Carbid schieten en vuurwerk heeft wel veel aandacht gekregen, vooral in het kader van de destijds geldende corona maatregelen. Aandachtsgebieden in het kader van ondermijning of Veilig Buitengebied worden in de reguliere rondes meegenomen waar mogelijk.

Wat doen we niet en risico's.

Er is weinig preventief toezicht en zichtbaarheid van de Boa's buiten de kern Raalte, de zogenaamde surveillance. Er is een beperkte inzet van de Boa's in de openbare ruimte voor meldingen die bij Beheer & Onderhoud worden behandeld. De aandacht voor samenleving gestuurde onderwerpen zoals fietsen in het centrum, hondenpoep, blaffende honden is zeer beperkt. Dit sluit overigens wel aan bij de risico gestuurde benadering, omdat deze onderwerpen weinig risico met zich meebrengen.

Ontwikkelingen

Algemene ontwikkelingen en tendensen

De wereld om ons heen staat niet stil.

Binnen de gemeente Raalte en het taakveld VTH zijn ontwikkelingen waar te nemen die invloed hebben op onze manier van werken en prioriteren.

Op 1 juli 2022 wordt de Omgevingswet van kracht, waarbij gestuurd wordt op een integrale aanpak van nieuwe initiatieven en een duurzame ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. Tevens treedt dan de Wet kwaliteitsborging bouw in werking. Allerlei maatschappelijke ontwikkelingen leiden tot nieuwe vraagstukken die op ons afkomen. Dat vraagt de nodige wendbaarheid en flexibiliteit van de organisatie. Bijvoorbeeld op het gebied ondermijning zien wij het landelijke beeld dat deze vormen van criminaliteit toenemen. Dit is een punt van extra zorg waarbij een nauw samenspel van alle betrokkenen nodig is. Meer over deze ontwikkelingen leest u in bijlage 3.

Introductie risicosturing naast samenlevingssturing

Naast het bovenstaande, wat meer algemene ontwikkelingen, is het introduceren van de risicosturing een thema dat in dit VTH ambitedocument even bijzonder wordt uitgelicht. Met het introduceren van risicosturing kan inzicht worden gegeven bij welke activiteit zich de grootste risico's voordoen. Dit is een nieuw en verplicht

onderdeel dat op steeds grotere schaal wordt toegepast, ook bij de Omgevingsdienst IJsselland. Om tot risicosturing te komen worden allerlei gegevens (data) ingevoerd, generiek waar mogelijk, specifiek voor de gemeente Raalte waar nodig. Er ontstaat een indeling in 5 risicoklassen. Sturen kan middels het bepalen van de inzet op de verschillende risicoklassen (zie onderstaande figuur). Risicosturing is van grote waarde omdat het in één oogopslag duidelijk maakt bij welke activiteit de grootste risico's liggen. Daarnaast kan het worden gekoppeld met een besturingsmodule waarbij de benodigde capaciteit inzichtelijk wordt gemaakt. Intern wordt gewerkt aan het implementeren en het verfijnen van dit systeem.

Naast de risicosturing kennen wij de samenlevingssturing. Vanuit de risicosturing is er geen urgentie om hierop in te zetten (beperkt, klein of zeer klein risico). Echter kennen wij veel kleine zaken die leiden tot ergernissen, meldingen en klachten. Kleine zaken die het leven aangenaam maken of juist niet. Zo komen bijvoorbeeld vragen binnen over het fout parkeren in woonstraten waarbij bewoners aan de gemeente vragen om in te grijpen zodat de situatie weer normaal wordt. Ook komen meldingen binnen over jongeren die overlast veroorzaken of het fietsen in de winkelstraten. In veel gevallen blijkt dat niet alles met toezicht en handhaving is op te lossen. Soms spelen ook andere achterliggende problemen, dat kan zijn bij bewoners of bij

de inrichting en het gebruik van de openbare ruimte. Het oplossen van een melding vraagt vaak de inzet van meerdere disciplines

(bijv. een verkeerskundig medewerker bij het oplossen van een melding over parkeren).

Klasse	Opmaak	Van	tot en met
1	Zeergroot risico	40	52 punten
2	Groot risico	30	40 punten
3	Beperkt risico	20	30 punten
4	Klein risico	10	20 punten
5	Zeerglein risico	0,0	10 punten

Voorbeeld risiciosturing (module APV)

Code	Beschrijving	Effect	Naleving	Totaal	Klasse	Aantallen
APV007	Kermis	9,0	5,7	51,6	1	1
APV004	Vergunning evenement type C	8,8	4,8	42,7	1	1
APV003	Vergunning evenement type B	7,8	5,0	39,0	2	1
APV010	DWH-Drank en horecaverunning (commercieel)	6,4	6,1	38,9	2	1
APV020	Terrasvergunning	6,9	5,5	37,8	2	1
APV006	Circus (BGBOP)	6,3	5,2	32,5	2	1
APV002	Vergunning evenement type A	6,4	5,0	32,1	2	1
APV019	Drugsoverlast op straat	4,2	7,7	31,9	2	1

Hoofdstuk 4

Raalte ambitie en sturing

Met de huidige stand van zaken ten aanzien van de inzet op de VTH taken en de ontwikkelingen die op de gemeente afkomen is het noodzakelijk dat er een nieuw evenwicht wordt gevonden tussen de inzet op taken en de daarbij behorende capaciteit. Hiervoor is het nodig dat:

1. Beleidsdoelen worden geformuleerd
2. Onze ambitie wordt vastgelegd
3. De uitgangspunten voor onze manier van werken worden vastgelegd

In dit hoofdstuk gaan wij hier verder op in.

Ad 1. Beleidsdoelen:

Ten aanzien van de doelen die de gemeente Raalte wenst te bereiken kan een onderscheid worden gemaakt tussen de beleidsdoelen en de kwaliteitsdoelen die moeten worden gesteld op basis van het Besluit Omgevingsrecht.

Beleidsdoelen o.b.v. Omgevingswet

De gemeente Raalte is een prettige plek om te wonen, werken en ondernemen.

Hiervoor zetten wij ons samen in om een veilige, gezonde, aantrekkelijke en duurzame omgeving te behouden en te versterken. Het behouden en versterken van sociale verbanden hoort hierbij. De Omgevingsvisie "Horizon gemeente Raalte 2040" is hierbij ons ankerpunt. Geïnspireerd op de Omgevingswet en Omgevingsvisie willen wij op het gebied van de uitvoering van de VTH taken de volgende doelen bereiken, waarmee een bijdrage wordt geleverd aan de 3 kernopgaven uit de Omgevingsvisie.

1. Veilig wonen, werken en recreëren (incl. evenementen)
2. Het behouden en verbeteren van de volksgezondheid en duurzaamheid
3. Het behouden en versterken van de kwaliteiten van onze (groene) leefomgeving

De beleidsdoelen worden op veel terreinen en allerlei niveaus uitgewerkt. Dat leidt tevens tot een verbinding met de VTH taken. Om deze VTH taken goed te kunnen uitvoeren is het noodzakelijk dat bij het ontwikkelen en uitwerken van beleid aandacht wordt besteed aan de uitvoering en handhaving van de VTH taken. Bij de uitwerking van de ambitie wordt hierop nader ingegaan.

Kwaliteitsdoelen Besluit omgevingsrecht

In de Verordening die hiertoe is vastgesteld op 16 november 2016 is opgenomen dat bij de uitwerking in ieder geval doelen moeten worden opgenomen op het gebied van dienstverlening, de uitvoeringskwaliteit van diensten en producten en de financiën. Dit zal verder worden uitgewerkt in het VTH uitvoeringsbeleid.

Ad 2: Ambitie gemeenteraad

Om te komen tot het bepalen van de ambitie van de gemeenteraad is een sessie gehouden met de raad. Hieruit komt een beeld naar voren dat de raad op hoofdlijnen tevreden is doch extra aandacht en inzet op onderdelen nodig vindt. De scenario's ter voorbereiding van deze ambitie zijn opgenomen in bijlage 4 en dienen als achtergrond informatie. De ambitie die hieronder wordt voorgesteld sluit nauw aan bij scenario 2.

Hierbij wordt de risicosturing geïntroduceerd en is er extra aandacht en inzet voor beleidsdoelen naast het versterken van de communicatie.

Op basis van hetgeen is opgehaald tijdens deze sessie is de ambitie vertaald in de onderstaande 6 VTH sporen, die onderling samenhangen.

1. De inzet op veiligheid krijgt prioriteit, op basis van risicosturing.
2. Meer aandacht voor thema's als duurzaamheid en groene inpassingen
3. Samenlevingssturing op signaalbasis en met een jaarlijkse thematische focus
4. Inzet op communicatie voor bewustwording en preventie
5. Het inzetten op preventie, via het sectorale beleid
6. Het herschikken van taken en inzetten op procesoptimalisatie

Met de onderstaande uitwerking van de 6 VTH sporen legt de gemeenteraad zijn ambitie vast voor het te ontwikkelen VTH uitvoeringsbeleid. Dit plaatsen wij naast de manier van werken (zie verderop).

1. De inzet op veiligheid krijgt prioriteit op basis van risicosturing

De huidige inzet op het gebied van de VTH taken willen wij versterken. De aandacht voor veiligheid op alle taakvelden vinden wij belangrijk. Risicosturing als instrument

is van grote waarde, deze passen wij toe en ontwikkelen wij door waarbij wij prioriteit geven aan de inzet op de hoogste risicoklassen. Hierbij wordt ingezet op bijvoorbeeld bouwwerken met een publieksfunctie of waar veel mensen dagelijks werken.

2. Meer aandacht voor thema's als duurzaamheid en groene inpassingen.

Het is onze ambitie is om meer te anticiperen op actuele maatschappelijke vraagstukken die zich aandienen. Het nemen van duurzaamheidsmaatregelen vinden wij van groot belang om bij te dragen aan de klimaatdoelen. Extra inzet hierop binnen de VTH taken draagt bij aan het realiseren van de beleidsdoelen rondom duurzaamheid. Deze zelfde lijn kan ook worden gevolgd ten aanzien van de doelen op het gebied van volksgezondheid (bijv. fijnstof). Op het gebied van de groene (landschappelijke) inpassing bij ruimtelijke ontwikkelingen en op het gebied van kap en herplant willen we eveneens extra inzetten, zodat vergunningvoorschriften tijdig en goed worden nageleefd.

3. Samenlevingssturing op signaalbasis met een jaarlijkse thematische focus

De inzet op samenlevingssturing wil de gemeente Raalte vooral richten op de signalen die binnenkomen. De meldingen en klachten die binnenkomen liggen hieraan ten grondslag. De gemeente Raalte gaat hiermee

aan de slag waarbij wij streven meer zichtbaar te zijn in dorpen en wijken. Waar nodig en mogelijk willen wij de kansen benutten die buurtbemiddeling ons biedt indien handhavingsverzoeken lijken voort te komen uit burenruzies. Daarnaast introduceren wij jaarlijks een thema waarop de focus wordt gelegd. Dat kan bijvoorbeeld op het gebied van het veroorzaken van overlast, een veilig buitengebied of extra aandacht tijdens de jaarwisseling voor het ontsteken van vuurwerk.

4. Inzet op communicatie voor bewustwording en preventie

Het is onze ambitie om via het spoor van communicatie een sterke bijdrage te leveren aan het naleven van regels en het terugbrengen van het aantal meldingen en verzoeken om handhaving. Hiermee beogen wij dat samenlevingssturing mede wordt ingevuld door inwoners en ondernemers. De gemeente kan niet alles oppakken. Hierbij hoort het afbakenen van rollen en verantwoordelijkheden. Wij willen meer bewustwording creëren, dat kan bijv. thema- of gebiedsgericht. Het ontwikkelen en uitvoeren van een communicatiestrategie draagt hieraan bij.

5. Het inzetten op preventie, via sectoraal beleid

De samenhang tussen het sectorale beleid en het VTH uitvoeringsbeleid moet ook tot uitdrukking komen in het sectorale beleid waarbij preventie een belangrijk thema is. Voorkomen van calamiteiten is van groot belang, bij beleidsontwikkeling kunnen hiervoor de uitgangspunten worden opgenomen. Zo kent de gemeente Raalte een inzet op een veilig buitengebied, waarbij bewustwording een speerpunt is en wordt bij evenementen een platform gevormd om ervaringen te delen (leren van elkaar bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid).

6. Het herschikken van taken en inzetten op procesoptimalisatie

Door het invoeren van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouw verschuiven taken en komen verantwoordelijkheden anders te liggen. Dat vraagt om aanpassingen in de organisatie. Daarbij hanteren wij de volgende principes:

- ♦ Maak gebruik van het momentum en combineer dit met het optimaliseren van de processen dat al in gang is gezet.
- ♦ Behoud de klantgerichte manier van werken.
- ♦ Herijk wat nu wel op een slimme manier kan worden gedaan met bestaande inzet en budgetten.

Ad 3: Onze manier van werken

De gemeente Raalte vindt het belangrijk dat ieder zijn rol kent, de aanvrager, de vergunningverlening, toezichthouder en handhaver. Zo kunnen wij samen de verantwoordelijkheid nemen voor dit taakveld. Een goede communicatie is hiervoor van belang, dit komt terug in spoor 4. Het klantgericht handelen behouden wij, waar mogelijk denken wij mee en streven wij naar korte doorlooptijden. Als gewaardeerd partner hanteren wij onze kernwaarden, betrouwbaar, verbindend, oplossingsgericht en slim. Hierbij hanteren wij een integrale aanpak, ook "Nee" kan een antwoord zijn. Het uitvoeringsbeleid is toekomstbestendig met de nodige wendbaarheid en flexibiliteit om tijdig te kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen. Hiervoor zet de gemeente Raalte in om de doelen en ambities te monitoren. Met alle veranderingen die op ons afkomen realiseren wij ons dat niet alles tegelijk kan, eind 2024 stellen wij als ijkpunt. Dan kan een vervolg worden gegeven aan het ingezette beleid, mede op basis van een evaluatie.

Hoofdstuk 5

Implementatie en financiën

In het vorige hoofdstuk is de VTH ambitie in 5 sporen vastgelegd. Hiermee kan invulling worden gegeven aan het VTH uitvoeringsbeleid. Enkele aspecten verdienen hierbij nadere aandacht:

Uitvoeringsstrategie korte termijn (t/m 2024)

De ambitie is gevat in 6 sporen. De beleidsmatige uitwerking vindt op zeer korte termijn plaats in het VTH uitvoeringsbeleid. Het uitwerken en ontwikkelen van de 6 sporen (bestuurlijke ambities) vraagt om de nodige tijd. Ook zal de gemeentelijke organisatie moeten leren hoe de implementatie van nieuwe wetgeving uitpakt in de dagelijkse praktijk. Om dit gehele traject van implementeren, (her)organiseren, evalueren en leren uit te voeren en in te bedden koersen wij op eind 2024. Dit betekent dat tijdig een evaluatie plaatsvindt zodat aanbevelingen kunnen worden gedaan voor de lange termijn (vanaf 2025).

Uitvoeringsstrategie lange termijn

Voor de lange termijn (vanaf 2025) is het onze intentie om onze ambitie te handhaven en op basis van een evaluatie en nieuwe inzichten bij te stellen.

Kostenraming en dekking

De bovenstaande ambitie kan niet geheel worden gerealiseerd met de huidige capaciteit. Extra inzet betekent dat hiervoor extra middelen moeten worden geraamd. Wij stellen uw raad voor om voor deze extra inzet voor 2022 (via de zomernota 2022) een eenmalig bedrag beschikbaar te stellen van € 95.000. De inzet toezicht, handhaving en juridische ondersteuning ramen wij op € 70.000. Voor het ontwikkelen van een communicatiestrategie en aanpak is in 2022 een bedrag nodig van € 15.000. Het uitvoeren van de communicatiestrategie ramen wij op € 10.000. Voor de jaren 2023 en verder verwachten wij, afhankelijk van het gekozen ambitieniveau, eveneens middelen te moeten ramen. Dit doen wij bij de kadernota/begroting 2023, zodat deze deel kunnen uitmaken van de integrale afweging nieuw beleid.

Bijlagen

Bijlage 1

Samenvatting gevoerde gesprekken

Om te komen tot een goede beeldvorming is middels een reeks gesprekken opgehaald wat er leeft en speelt, intern en extern. In deze bijlage leest u een beknopte weergave van deze gesprekken.

College van B&W

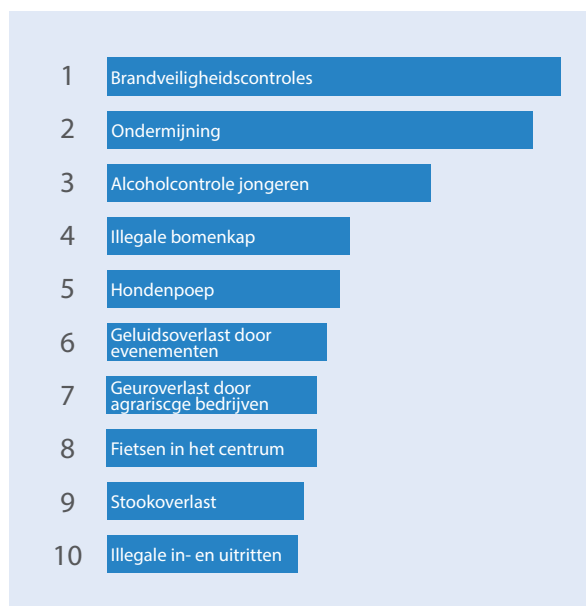
Het college is nauw betrokken bij het ontwikkelen van het beleid, waarbij met portefeuillehouders regelmatig overleg is gevoerd over het proces en de inhoud. Middels enkele themasessies is bij het college opgehaald wat er leeft en speelt binnen de verschillende portefeuilles. Hierbij werd onder meer aandacht gevraagd voor het naleefgedrag bij vergunningen, ondermijning, verbinding houden met het sociaal domein, de steeds kleiner wordende inzet van politie, communicatie en innovaties en data-gedreven werken.

De gemeenteraad

Tijdens een rond de tafelgesprek in januari 2021 is het VTH beleid in een beeldvormende sessie aan de orde geweest. Daarbij zijn de belangrijkste aandachtspunten van de raad opgehaald. Middels het stellen van enkele vragen kon online antwoord worden gegeven. Dat leidde o.a. tot eerste ranking en indicatie van zaken die door de raad belangrijk gevonden worden. Het gemiddelde rapportcijfer waarvoor de raad wil gaan werd gesteld op een "7".

Eind september 2021 is opnieuw met de raad aan de hand van enkele casussen met de raad gesproken om input op het halen voor het

Opbrengst 1e verkenning gemeenteraad 28-01-2021

VTH ambitiedocument. Dat leidde tot een mooi gesprek met een verrijkende opbrengst. De vertaling hiervan is verder opgenomen in hoofdstuk 4.

Gemeente Intern

Om draagvlak te creëren voor het nieuw te ontwikkelen beleid zijn intern de nodige interviews gehouden. Samenwerken, vergunningen verlenen, toezicht houden en handhaven kan alleen als iedereen zich in de regels herkent. Er is afstemming gezocht op het gebied bouwen en wonen, evenementen, brandveiligheid enz.. Intern zien wij een grote betrokkenheid en resultaatgerichtheid op dit onderwerp. Er bestaat behoefte aan een integrale benadering met bijzondere aandacht voor de interne en externe communicatie. Het stellen van doelen en het in balans brengen van ambitie en capaciteit wordt als een grote uitdaging gezien. Ontwikkelingen worden vooral gezien op het gebied van de implementatie van de Omgevingswet,

de Wet Kwaliteitsborging Bouw (WKB) en het data gestuurd werken. Veranderingen (maatschappelijk, wet- en regelgeving) voltrekken zich in een hoog tempo. Dat leidt tot een nieuwe rolverdeling en vraagt om de nodige flexibiliteit en wendbaarheid waarbij het algemene belang en de rechtszekerheid niet uit het oog verloren wordt.

Maatschappelijke organisaties

Beleid maken doen wij voor en met de Raalter samenleving. Om op te halen wat er leeft en speelt op het vlak van de VTH thuishaken is een reeks (online) interviews gehouden. Er is o.a. gesproken met (bouw)ondernemers, de horeca, LTO, evenementenorganisaties en vertegenwoordigers uit de wereld van de sport, de MFA's enz. Ook zijn er gesprekken gevoerd met professionele partners als het Waterschap,

de provincie, politie en brandweer.

Veel boeiende gesprekken die ons een mooie inkijk gaven hoe de buitenwereld tegen de uitvoering van de VTH taken aankijkt. Belangrijke rode draden zijn dat het goed is om hieraan te werken en vooral om het meedenken dat de gemeente Raalte doet vast te houden. Processen werden over het algemeen positief beoordeeld, waarbij de kanttekening werd geplaatst dat de snelheid wel wat hoger mag liggen. "Nee" zeggen is ook een antwoord en dat is dan in ieder geval duidelijk. Soms wordt er heel veel informatie gevraagd om een kleine vergunning aan te vragen. Verbeteringen die soms eenvoudig zijn door te voeren en ook al worden opgepakt. Veel aandacht werd gevraagd voor de communicatie en een laagdrempelige toegang tot gemeentelijke medewerkers en informatie.

Bijlage 2

Enkele getallen

Overzicht van het aantal zaken, inzet van uren en de dekking van uren onderverdeeld naar vergunningverlening, toezicht/handhaving.

Deze getallen zijn gebaseerd op het VTH jaarplan 2021.

Aantal zaken	Vergunningverlening	Toezicht en handhaving
Bouwvergunning	246	148
Afwijking bestemmingsplan	90	0
RO	4	377
APV/bijzondere wetten	298	320

Inzet uren	Vergunningverlening	Toezicht en handhaving
Bouw/RO/brandveiligheid	4.800	5.600
APV/openbare ruimte	5.000	5.200

Dekking uren	Vergunningverlening	Toezicht en handhaving
Structueel	8.800	8.200
Eenmalig sr. Handhaver		1.300
Eenmalig bouw	1.000	1.300

Bijlage 3

Toelichting op ontwikkelingen

Voor het ontwikkelen van nieuw VTH beleid is het van belang om, naast hetgeen er speelt, ook rekening te houden met allerlei ontwikkelingen.

Implementatie Omgevingswet

De Omgevingswet is nodig om te komen tot één afgestemd instrumentarium voor de integrale aanpak van nieuwe initiatieven en de duurzame ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.

Om dit voor elkaar te krijgen zijn vier verbeterdoelen benoemd:

- ◆ Het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht;
- ◆ Het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving;
- ◆ Het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving;
- ◆ Het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

De Omgevingswet streeft naar een uitwerking met een compactere overheid wat onder andere zou moeten leiden tot mogelijke privatisering van taken. Een eerste uitwerking is de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Binnen de gemeente Raalte werken wij aan de implementatie van de Omgevingswet.

Inhoudelijk wordt hierbij vooral inzet gevraagd op het gebied van veiligheid, duurzaamheid, gezondheid en leefbaarheid.

Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)

Met de invoering van de private kwaliteitsborging zal de gemeente eerst de aanvraag toetsen aan het bestemmingsplan / Omgevingsplan en op grond hiervan waar mogelijk de ruimtelijke vergunning verlenen. Voor de bouwtechnische toetsing en begeleiding tijdens de bouw huurt de vergunninghouder een private kwaliteitsborger in. De gemeente komt dan weer in beeld bij eventuele handhavingsskwesies. Dit alles vraagt van de organisatie om de betrokken medewerkers op deze veranderingen voor te bereiden en samen met hen te kijken wat dit in de praktijk betekent voor hun werkzaamheden. De Wkb wordt gelijktijdig met de Omgevingswet van kracht (1 juli 2022), organisatorisch worden stappen gezet om ons hierop voor te bereiden.

Maatschappelijke ontwikkelingen en tendensen

De samenleving is volop in beweging. Nu wij langzaam maar zeker de coronamaatregelen achter ons kunnen laten, zien wij dat er sprake is van terugkeer naar het oude normaal en dat nieuwe ontwikkelingen een meer permanent karakter krijgen. Grote opgaven zien wij op de samenleving afkomen op het gebied van wonen, duurzaamheid, infrastructuur, klimaat en stikstof. Een verdergaande individualisering

van de samenleving enerzijds en het ontwikkelen van nieuwe sociale verbanden vraagt om extra inzet. Dit alles is ook van invloed op de wijze waarop wij met de VTH taken omgaan. Woorden als wendbaarheid en flexibiliteit komen hierbij in beeld. In de praktijk van alle dag komen vraagstukken op ons af op bijv. het gebied van leegstand van winkels, stoppende agrariërs en nieuwe evenementen die om ruimte vragen

Ondermijning, punt van extra zorg

Het storten van drugsafval, het illegaal fabriceren van verdovende middelen of het misbruiken van adressen om geld wit te wassen

lezen wij bijna dagelijks in het nieuws. Op nietsvermoedende plaatsen kan dit voorkomen. Ook in de gemeente Raalte. Onder de term ondermijning worden veel illegale activiteiten geschaard die het daglicht niet kunnen verdragen. Het voorkomen van ondermijnende activiteiten, het opsporen en het daadwerkelijk ingrijpen bij “foute” activiteiten is een punt van extra zorg. Landelijke cijfers geven het beeld dat deze vorm van criminaliteit toeneemt. Om hierop daadwerkelijk in te grijpen is een nauw samenspel nodig van betrokkenen. Binnen de hele keten van de VTH taken is op dit punt extra alertheid nodig.

Bijlage 4

Beschrijving en kostenraming van de 3 scenario's

Voor het ontwikkelen van nieuw VTH beleid is het van belang om, naast hetgeen er speelt, ook rekening te houden met allerlei ontwikkelingen.

Scenario 1: Zoals wij het nu doen gaat het goed, wij zijn tevreden!

Onze huidige manier van werken wordt sterk bepaald door de vraag en de beschikbare capaciteit. Het verlenen van vergunningen gaat ons over het algemeen goed af. De strikt noodzakelijke aspecten worden gecheckt. Daarna wordt de vergunning verleend. Op het gebied van toezicht en handhaving doen wij de hoogst noodzakelijke dingen. De veiligheid proberen wij zo goed als mogelijk te borgen.

In de nabije toekomst krijgen wij te maken met de implementatie van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouw. Dat zal leiden tot andere processen en verschuiving van taken waarbij ook ingezet wordt op procesoptimalisatie. De huidige capaciteit kan deels worden herverdeeld, de inzet op senior handhaver wordt structureel gemaakt. Met het introduceren van risicosturing hebben wij de prioriteiten in beeld, daar sturen wij op. Voor de samenlevingssturing blijft de huidige verhouding tussen een ac hoc benadering en planmatige benadering zoals het nu is. Capaciteit om dit verdergaand te professionaliseren ontbreekt. "Nee" zeggen op verzoeken maakt onderdeel uit van de aanpak. Op het gebied van bewustwording en communicatie wordt geen inzet gepleegd.

Raming van de kosten, scenario 1

Omschrijving		2022	2023	2024
Sr. handhaver	Structureel	gedekt	97.000	97.000
Totaal	Structureel		97.000	97.000

Scenario 2: Op hoofdlijnen zijn wij tevreden, extra aandacht en inzet op onderdelen is echt nodig!

In dit scenario gaat de gemeente Raalte haar doelen wat scherper stellen. Naast de inzet op veiligheid (op basis van risicosturing) en de implementatie van de Omgevingswet en WKB willen wij dat beleidsdoelen op het gebied van duurzaamheid en het toezicht op groene inpassingen beter worden gecontroleerd in zowel het vergunningentraject als met name tijdens het toezicht op bij de uitvoering. Dit zien wij als een plus op de huidige inzet. Onze inzet is hierbij gericht op het structureel maken van de inzet van de senior handhaver

en het voor 3 jaar inzetten van extra capaciteit voor toezicht, handhaving en juridische ondersteuning, naast de aandacht die nodig is om de vergunningen in kwalitatieve zin beter te kunnen toetsen. De middelen voor de senior handhaver zijn voor 2022 eenmalig geraamd in afwachting van het vaststellen van het VTH ambitiedocument, met het streven om dit vanaf 2023 structureel te maken. Op het gebied van communicatie wordt een communicatiestrategie ontwikkeld en uitgevoerd waarbij de accenten liggen op bewustwording en wat inwoners zelf kunnen doen aan een veilige buurt.

Raming van de kosten, scenario 2

Omschrijving		2022	2023	2024
Sr. handhaver	Structureel	gedekt	97.000	97.000
Totaal structureel			97.000	97.000
Inzet toezicht en handhaving (1FTE)	Eenmalig	70.000	70.000	70.000
Opstellen communicatieplan (eenvoudig voor 3 jr.)	Eenmalig	15.000		
Uitvoering communicatiestrategie	Eenmalig	10.000	10.000	10.000
Totaal eenmalig		95.000	80.000	80.000

Scenario 3: Met alleen een robuuste inzet op de VTH taken kunnen wij onze doelen bereiken.

De gemeente Raalte gaat voor een robuuste inzet op de VTH taken. Met de huidige inzet vinden wij dat er nog extra ruimte moet zijn voor vragen uit de samenleving. Hiermee zal de Raalter samenleving merken dat de touwtjes goed worden aangetrokken en wij zetten nog meer in op klantgerichtheid. Illegaliteit binnen de module bouw/RO pakken wij zo snel als mogelijk op, groene inpassingen worden als vanzelfsprekend uitgevoerd en in stand gehouden. Duurzaamheid, gezondheid en leefbaarheid, zonder uitzondering wordt meer op deze doelen ingezet. Ergernissen pakken wij adequaat op.

In onze communicatie zetten wij extra in om samen met onze inwoners en ondernemers te werken aan een veilige omgeving waar de kans op calamiteiten en ondermijning sterk afneemt. Dat alles vraagt een stevige extra inzet van capaciteit en middelen. Hierbij wordt de positie van de senior handhaver structureel gemaakt en evenals de structurele inzet op toezicht. Daar bovenop willen wij pleiten voor extra handhaving capaciteit voor een periode van 3 jaar. Dit mede om achterstanden weg te werken en een helder signaal af te geven richting de samenleving. Met een verzwaarde inzet op communicatie verwachten wij dat iedereen meedoet vanuit de eigen rol en positie om het wonen en leven Raalte aantrekkelijk en veilig te houden.

Raming van de kosten, scenario 3

Omschrijving		2022	2023	2024
Sr. handhaver	Structureel	gedekt	97.000	97.000
Inzet toezicht en handhaving (1FTE)	Structureel	70.000	70.000	70.000
Totaal structureel		70.000	167.000	167.000
Opstellen communicatieplan (eenvoudig voor 3 jr.)	Eenmalig	20.000		
Extra inzet toezicht en handhaving (2 FTE)	Eenmalig	140.000	140.000	140.000
Uitvoering communicatiestrategie	Eenmalig	20.000	20.000	20.000
Totaal eenmalig		180.000	160.000	160.000

Juridische inzet

Naar verwachting leidt de extra inzet op de VTH taken ook tot een vraag om extra capaciteit op het gebied van juridische ondersteuning.

Dit is nu niet meegenomen in de ramingen. Indien blijkt dat de huidige capaciteit ontoereikend is wordt dit meegenomen bij de eerstvolgende kadernota/begroting.